...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...ПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 249 (8156)
ОКТЯБРИИН 23
ВТОРНИК
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтая

...Октябриин һүүлшын арбан ...ог. Гараха һарын нэгэнһээ ...мэн адуу малнай үбэлэйнгөө ...айрада орохонь.

...Партийна ба советскэ организацинуудай, колхознигууд ба механизаторнуудай шэн зоригто ...малай ашаар мүнөө жэл ...республикымнай олон колхо... үбһэ тэжээл, силос урда ...а жэлнүүдэйхиһээ һураг... ехээр бэлдээ, малай бай...нуудые нилээдгүй олоор ба...

...Имэ таатай зохид эрхэ ...малай бии болоод байха... сабшажа абаһан үбһөө, ...һан силосээ гамтай һай... гаргашалхын түлөө, ма...нгаа байрые бэлэн болгохо, ...шадай байра байдалые, ...уухыень түхеэрхын тү... шармайн оролдохо гээшэ ...өө үеын шухалын шухала ...алгонуудай нэгэн болоно.

Адуу малайнгаа үбэлжэлгэ... али тэгшээр бэлдэхэ арга ...ожо колхоз, совхоз бүхэн...най бии ха юм. Теэд аб ад...ан аргатай байгаад, үбэл...гэдэ һайнааршье, муугаар... бэлдэжэ байһан аймагууд ...он колхозууд республика ...рнай бии ха юм. Адли ар... боломжотой аад, хэдэн он...оор хүдэлжэ байдаг ушарые юугээр тайлбарилжа боло... гэхэдэ, зүбхэн лэ хүтэлбэ... һайн муугаар лэ тайлба...жа болохо байна. Кударын ...агай колхозууд малай ...ра бариха жэлэйнгээ түсэ... октябриин 1-нэй мэдээгээр ... процент дүүргэһэн байна. ...лай байрануудһаа гадна ...а хадагалдаг дүрбэн склад, ...щь болон огородой эдеэ ха...адаг склад, хушалтатай ... гурбан культбаза, ондоо... барилганuудые шулуугаар ...һан байна. Эндэхи колхоз...эн барилгаяа зүбхэн лэ ...дынгөө гэшүүдэй хүсөөр ...эн байна. Колхозуудай ба...гын бригадануудта 200 га... хүн ажаллана. Барилгаша... социалистическэ мүрысөөн... түрүү һуури эзэлһэнэйнь ...өө кударынхидта БМАССР-... Министрнүүдэй Соведэй ...шжуулгын Улаан туг, мүн... шантайгаар барюулагдаба.

Теэд Хориин, Заиграйн, За...енай ба Зэдын аймагуудта ...ай байра бариха түсэб холо ...эзгүй. Эндэ барилга юун... иимэ удаан ябуулагдана ...эб: али хээрын монсогор ...уун дутаа юм гү, али хада...ынь модон барагдаа юм гү, ...шье һаа барилга хэхэ шин... мундуу абгай, ахайнар ...өө юм гү, али адуу мал... уужам дулаан байраар ...амаггүй болошоо юм гү?

Эндэ тоологдоошо зүйлнүү... нэгэниинье малай байра...дай муугаар ɓаригдажа ...һанай шалтагааниинь бо...о үгэхэгүй байнал. Энэ хү...эриин унжагайралта ган... гол шалтагаантай юм гэ... партийна ба советскэ ор...уд, колхозуудай ба МТС-...эй хүтэлбэрилэгшэд энэ он... шухала асуудалда анхаралаа ...ар табижа, хайша хэрэгээр ...анад. Ондоо ямаршье шал...аан байхагүй.

Партиин областной комитет ... республикын Министрнүү... Совет малай үбэлжэлгэдэ ...дхэл тухай, малай ашаг ... дээшэлүүлхэ тухай асуу... тээсгэн хаража үзөөд. эдэ ...дые хангаха ёһотой хойшо...ашагүй хэмжээнүүдые ха...һан байна. Тэдэ хэмжээ...дэй дунда түбхын түрүүн ...ай байра тэжээл хоёр ...но.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэд...эй хүдэлмэринүүд һарын дүүрэтэр бүримүһэн дүүргэгдэжэ байха ёһотой юм. Тиимын тула малаа үбэлэйнь байрада һарын дүүрэтэр оруулаад байхаар бодомжолжо, бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэри ябуулха шухала. Тиихэдэ илангаяа механизаци ба мал уһалалга һайнаар түхеэрхэ шухала.

Ойрын үдэрнүүдтэ ямар ажал хэхэб гэбэл: хамаг бүхы тэжээлээ (үбһэ, силос, концентрат, солоомо гэхэ мэтэ) бултыень бүридхэн абажа, актын ёһоор фермэ гүүртэнүүдэй эзэдтэ тушааха, хулгайда үрилтэдэ орохогүйн тулада нарин шанга хадагалалга ба сахюул эмхидхэхэ шухала. Нэмэлтэ тэжээл: уһа нуурнуудай хүрэһэн хойно хулһа, мүн ойрын сагта хужар, галдагдаһан извёстко, химэ яһан гэхэ мэтэ нэмэлтэ тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэй. Тэжээлээ гаргашалха график болон рацион тааруулан табиха шухала.

Манай ороной ба республикымнайшье түрүү колхозууд, фермэнүүд болон һаалишад һү һаалгые дээшэлүүлхэ талаар эрхим һайн амжалта яагаад туйланаб гэхэдэ, ажахын жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн үнеэдтээ тэжээл, ехээр һү оруулдаг тэжээл (силос, корнеплодууд) эдюулдэг байна. Тиибэл бүхы жэл соо үнеэдһээ тэдэнэр һү тэгшэ жэгдээр һаадаг, жэлэй һүүлдэ эрхим дүнтэйгөөр гарадаг. Тиимын тула колхозуудай ба фермэ, гүүртэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд үнеэдые һү ехээр оруулдаг силос болон корнеплодуудые бүри мүнөөнһөө захалжа үнеэдтээ эдюулхэ хэмжээ абаха ёһотой. Мүн бүдүүн тэжээл илангаяа солоомо, тарянай һүүл гэхэ мэтые амтаруулжа, жэжэлжэ байгаад үнеэдтээ эдюулхэ зэргэтэй.

Байгалай үмэнэ малай үбэлжэлгэ долоон һара тухай үргэлжэлдэг ха юм. Энэнь ажахын жэлэй 60-аад процент сагынь болоно. Эдэ долоон һаранuудта үнеэдһээ һү ехээр һаабал, үрэ дүн ехээр туйлагдаха, үгы һаа—үгы. Теэд үнеэдһээ һү ехээр һааха хэрэг һаалишадай гарта байна. Тиимын тула һаалишадта ажалай болон ажаһуудалай таатай зохид байра байдал түхеэржэ үгэхэ, тэдээн тухайда һаналаа ходо табиха, тэдэнэй дунда ойлгуулалжын хүдэлмэри ябуулжа, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ, тэдэниие ажалай амжалтада зоригжуулха гээшэ партийна организацинуудай шухалын шухала, арюун нангин зорилгонь мүн. Энэнэй тулада малшадай байрые һайса заһаха, дулаалха, шэнээр баригдажа байгаашадыень ойрын 6—7 хоногто дүүргэхэ, культбазануудые түхеэрхэ, зүгээр тэдэниие гоёолгын тэмдэг болгон байлгахагүй, харин тэндэ саг үргэлжэ политическэ ба культурна хүдэлмэри ябуулжа байха хэрэгтэй. Партийна организацинууд болбол үбэлэй сагта малажалһаа ашаг шэмые зунайхиһаа дутуугүйгөөр, харин үлүүгээр абажа байхын тула социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, һаалишадаар социалистическэ уялгануудые абхуулха, тэдэ уялгануудай дүүргэлтые дам дамаа шалгалсаха хэрэг эмхидхэжэ байха уялгатай.

Үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха гээшэ—мүнөөнэй эгээн шухала зорилго мүн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр Л. Ф. Воронковае Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

...хёолшо Л. Ф. Воронковагэй ...һөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь ...мдуулан, советскэ литературые ...жеехэ хэрэгтэ габьяатай байһыень тэмдэглэн, нүхэр ВОРОНКОВА ЛЮБОВЬ ФЕДОРОВНАЕ АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

...сква, Кремль
...оной октябриин 20.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Казахска Советскэ Социалистическэ Республикые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Бүтэн тунга ба боро газар элдүүрилэн ашаглаха хэрэгтэ онсо ехэ амжалта туйлаһанайнь, орон доторoo ороохо тарянай ехэ база шэнээр бии болгоһонойнь түлөө, ороохо таряа үйлэдбэрилгээ нилээд ехээр нэмээһэн ба гүрэндөө миллиард пүүд талха таряа тушааха уялгаяа 1956 ондо амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө КАЗАХСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКЫЕ ЛЕНИНЭЙ орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль
1956 оной октябриин 20.

КПСС-эй Рязанска обкомдо, облгүйсэдкомдо

Рязанска областиин колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна ба комсомольско организацинууд, советскэ болон хүдөө ажахын органууд һү ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохын тула ехэхэн хүдэлмэри хээ гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ханангяар тэмдэглэнэ. Ажахын 1955—1956 ондо областиин колхозууд үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 2.656 килограмм һү, совхозууд—3.310 килограмм һү һаажа абаһан байна. Жэлэй туршада һү һаалгань колхозуудта—699 килограммаар, Совхозуудай министерствын совхозуудта—367 килограммаар нэмээ. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска пленумһээ хойшо үнгэрһэн гурбан жэл соо областиин колхозуудта һү һаалга 1622 килограммаар нэмэһэн байха юм. Областиин колхозууд мяха, хартаабха болон овощь бүри ехээр абаха талаар һайн үрэ дүн туйлажа, таряа бэлэдхэхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээ.

КПСС-эй Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет туйлаһан амжалтануудтайнь дашарамдуулан Рязанска областиин колхозигуудта, совхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэришэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ, партийна, советскэ ба комсомольско хүдэлмэрилэгшэдтэ баяр хүргэн амаршалаад, мяха, һү, хартаабха, овощь болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхын тула Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ гэжэ бүри ехэ оролдосотойгоор ажаллаха байһандань этигэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет. **ССР Союзай Министрнүүдэй Совет.**

КПСС-эй Калининградска обкомдо, облгүйсэдкомдо

Калининградска областиин колхознигууд, совхозуудай болон МТС-үүдэй хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна ба комсомольско организацинууд, советскэ болон хүдөө ажахын органууд һү ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохын тула ехэхэн хүдэлмэри хээ гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ханангяар тэмдэглэнэ. Ажахын 1955—1956 ондо областиин колхозууд үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 2507 килограмм, совхозууд—3057 килограмм һү һаажа абаһан ба колхозуудтахи элдүүриин газарай 100 гектар бүридэ 180 центнер ба совхозуудтахи—216 центнер һү һаажа абаха ябадал хангаһан байха юм. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумһээ хойшо областиин колхозуудта һү һаажа абалга хоёр дахин ехэ болоо.

КПСС-эй Центральна Комитет ба СССР-эй Министрнүүдэй Совет туйлаһан амжалтануудтайнь дашарамдуулан Калининградска областиин колхознигуудта, совхозуудай болон МТС-үүдэй хүдэлмэришэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ, партийна, советскэ ба комсомольско хүдэлмэрилэгшэдтэ баяр хүргэн амаршалаад, һү, мяха ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхын тула Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ гэжэ бүри ехэ оролдосотойгоор ажаллахадань этигэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет. **ССР Союзай Министрнүүдэй Совет.**

Манай түрүүшүүл

Улан-Удын хилээмэнэй №1 комбинат. Эндэ Агуухэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн улам үргэдэнэ. Ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлжэ, үдэр бүриингөө даалгабарие саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо комбинадта саг үргэлжэ олошоржо байна. Комбинадай түрүү хүдэлмэришэдэй тоодо кондитерска зүйлнүүдые бүтээн гаргадаг мастер Серафима Улановна Дарханова оролсоно. Нүхэр Дарханова халаанайнгаа даалгабарие үдэр бүри 130 гаран процент дүүргэжэ, Октябриин хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Дарханова. А. Хайдуровай фото.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

„Бүтэн тунга газар элдүүрилэн ашаглаһанай түлөө“ медаль бии болгохо тухай

1. «Бүтэн тунга газар элдүүрилэн ашаглаһанай түлөө» медаль байгуулха.
2. «Бүтэн тунга газар элдүүрилэн ашаглаһанай түлөө» медаль тухай Дүрим баталха.
3. «Бүтэн тунга газар элдүүрилэн ашаглаһанай түлөө» медалиин түхэл хэлбэри баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1956 оной октябриин 20.

„Бүтэн тунга газар элдүүрилэн ашаглаһанай түлөө“ медаль тухай дүрим

1. Казахстанда, Сибирь, Урал, Поволжье болон Хойто Кавказда бүтэн тунга ба боро газар элдүүрилэн ашаглалгада һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө колхознигууд, совхозууд болон МТС-үүдэй, барилгын, мүн бусадшье организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд, партийна, советскэ, профсоюзна, комсомольско хүдэлмэрилэгшэд «Бүтэн тунга газар элдүүрилэн ашаглаһанай түлөө» медаляар шагнагдаха байна.

2. Бүтэн тунга ба боро газарай элдүүрилэгдэжэ байһан районуудта хоёр жэлһээ бага бэшэ болзорто ажаллаһан хүдэлмэрилэгшэд «Бүтэн тунга ба боро газар элдүүрилһэнэй түлөө» медаляар шагнагдахаар зууршалагдаха юм.

3. Колхоз, совхоз, МТС, предприяти, эмхи зургаан, организаци бүхэн «Бүтэн тунга газар элдүүрилэн ашаглаһанай түлөө» медаляар шагнахын тула зууршалга эльгээхэдээ алфавидай гуримаар список зохёожо, бүтэн тунга ба боро газар элдүүрилэн ашаглалсаһан хүдэлмэрилэгшэдэй фамили, нэрэ обогые, тушаал ба мэргэжэлые, хүдэлмэрилжэ эхилһэн сагыень зааха, тэрэшэлэн хуряангы характеристикэ бэшэхэ зэргэтэй. Колхозуудай түрүүлэгшэнэр, предприятинууд, эмхи зургаанууд, организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнууд, профсоюзна организацинуудай түрүүлэгшэнэр списогүүдтэ гараа табиха уялгатай.

4. «Бүтэн тунга газар ашаглаһанай түлөө» медаляар шагнагдахаар зууршалагдаһан хүдэлмэрилэгшэдэй списогүүд ажалшадай депутадуудай районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй үзэмжэдэ эльгээгдэхэ байна. Гүйсэдхэхэ комитедүүд тэдэ списогүүд тушаа зохихо шиидхэбэри гаргаад, тэдээнээ автономно республикануудай Верховно Соведүүдэй Президиумүүдэй, ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй үзэмжэдэ табиха зэргэтэй.

5. «Бүтэн тунга газар ашаглаһанай түлөө» медаляар шагнаха списогые хаража үзэхэ, баталха хэрэгые автономно республикануудай Верховно Соведүүдэй Президиумүүд, ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө эрхилхэ зэргэтэй.

6. Автономно Республикануудай Верховно Соведүүдэй Президиумүүдэй, ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной, районно, городской Соведүүдэй түрүүлэгшэнэр, түрүүлэгшын орлогшонор болон гэшүүд «Бүтэн тунга газар ашаглаһанай түлөө медалиие» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнагдагшадай ажаһуудаг газарта барюулха байна.

Медаляар шагнагдаһан тухай үнэмшэлгэ медальтайнь сугтаа барюулагдаха.

7. «Бүтэн тунга газар ашаглаһанай түлөө» медаль энгэрэй зүүн талада, хэрбээ орденууд болон бусад медальнуудтай байбал, «Донбассай шулуу нүүрһэнэй шахтануудые һэргээн бодхооһоной түлөө» медалиин дэртэдэ зүүгдэхэ байна.

8. «Бүтэн тунга газар ашаглаһанай түлөө» медаляар шагнагдаһан хүн өөрынгөө гражданска уялгаяа үнэн сэхээр дүүргэхэ уялгатай.

«Бүтэн тунга газар элдүүрилэн ашаглаһанай түлөө» медалиин түхэл хэлбэри

«Бүтэн тунга газар ашаглаһанай түлөө» медаль түхэрэен аад, 32 миллиметр диаметртэй байха.

Таряа хуряажа ябаһан самоходно комбайн, тэрэшэлэн таряалангай талмай дээгүүр алад холо харагдажа байһан элеватор медалиин үбэр талада зураатай. Медалиин доодо таладань иигэжэ бэшээтэй: «Бүтэн тунга газар ашаглаһанай түлөө».

Медалиин ара талада нимэ зураг зураатай: доодо таладань табан хушуутай одон. Одоной зүүн хажууда шэниисын колос, баруун таладань кукурузын буурсаг.

Энэ медаль үнгэтэ металлаар хэгдэжэ байна.

«Бүтэн тунга газар ашаглаһанай түлөө медаль» табан хушуутай колодкодо зүүгдэхэ.

Утаашаа хоёр шара һудалнуудтай хүхэ ногоон лентээр колодконь бүрхээгдэхэ юм.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй делегаци Варшаваһаа Москвагаа бусажа ерээ

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүд нүхэд Л. М. Каганович, А. И. Микоян, В. М. Молотов Н. С. Хрущев октябриин 20-до Варшаваһаа Москвагаа бусажа ерээ.

(ТАСС).

Югославиин сэрэгэй делегациин Москвада ерээд байһаниинь

Генерал-полковник Павел Якшич түрүүтэй Югославиин сэрэгэй делегаци СССР-эй Оборонын министерствын уряалаар Советскэ Союзда ерээд, Москвагай үзэсхэлэнтэ һайхан газарнуудтай танилсажа байна.

Октябриин 19-дэ Югославиин айлшад М. И. Калининай нэрэмжэтэ Суворовой орденто Таманска Улаан тугта гвардейскэ механизированнэ дивизиин нэгэ полкдо ошоо. Айлшадые Советскэ Армиин генерал-майор И. Я. Дмитренко үдэшөө. Югославиин айлшад Советскэ Армиин сэрэгшэдэй ажабайдалтай, дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлтэй танилсаа.

Югославиин Арадай Федеративна Республикаһаа СССР-тэ Посол байгаа Велько Мичунович тэрэ үдэшэ Югославиин сэрэгэй делегациин хүндэлэлдэ уулзалга эмхидхээ.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловта Афганистанай королиин эльгээһэн бэшэг

Дээдэ тушаал зэргэтэ Танда!

Советскэ Республикануудай Союзай Правительствын уряалаар Афганистанай Премьер-Министр Сардар Мухаммед Даудай хани харилсаата ба хүршэ энэ орондо ябажа байха үедэнь, Дээдэ тушаал зэргэтэ Танда, Советскэ Республикануудай Союзай арадуудта өөрынгөө нэрэһээ, Афганистанай арадай үмэнэһөө һайн хүсэлэн ба хани ёһоной мэдэрэлээ мэдүүлхын тула иимэ таатай зохид ушар хэрэглэхые хүсэхэ байнаб.

Зол боложо Афганистанай ба Советскэ Республикануудай Союзай арадуудай хоорондо үнинһөө хойшо оршон байдаг хани холбоое, үнэн зүрхэнэй харилсаае сахин бэхижүүлхын тула хоёр ороной зүгһөө хамтын оролдолго гаргабал, энэ аятай зохид ушар байдал, эдэ һайн харилсаагаа бүри ехээр хүгжөөхэ ябадалдамнай туһа хүргэхэнь лабтай гэжэ найданаб.

Дээдэ тушаал зэргэтэ Танай өөрынтнай элүүр мэндэ байхые, Советскэ Республикануудай Союзай арадуудай зол жаргалтай байхые, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалта, аюулгүй ба бүгэдэниитын энхэ түбшэн байдал, арадуудай хоорондын хани барисаан мандажа, хүн түрэлтэнэй амгалан тайбан оршохыень хүсэнэб.

Мухаммед ЗАХИР.

Кабул, Делькушын ордон.
1335 оной мизанай 22.

Японой Премьер-Министр г-н Ициро Хатояма Москваһаа мордобо

Японой Премьер-Министр г-н Ициро Хатояма, тэрэнэй һамган Каоруко Хатояма, Газартаряалангай ба ой модоной ажахын Министр Ициро Коно, Парламентын түлөөлэгшэдэй палатын депутат Сюници Мацумото, Министрнүүдэй Соведэй Кабинедэй начальнигай орлогшо Такидзо Мацумото болон Японой Премьер-Министртэй хамта Москвада байлсаһан хүнүүд октябриин 20-до Москваһаа Стокгольм зорижо, самолёдоор ниидэн мордобо.

Центральна аэродром дээрэ Японой ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугууд хиидхэгдэнхэй байба. Премьер-Министр г-н Ициро Хатоямын хүндэлэлдэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдажа, Японой ба СССР-эй Гүрэнэй гимнүүд дуулагдаа.

Японой Премьер-Министр г-н Ициро Хатоямые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй Министр Д. Т. Шепилов, Гадаадын худалдаа наймаанай Министр И. Г. Кабанов, СССР-эй Загаһанай промышленностиин Министр А. А. Ишков, СССР-эй Культурын Министр Н. А. Михайлов болон бусад тушаалта нюурнууд үдэшөө.

СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ зургаануудай толгойлогшонор, Посольствонуудай ба Миссинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, советскэ болон гадаадын хэблэлэй, радиогой ба киногой олон тоото түлөөлэгшэд аэродром дээрэ үдэшэлсөө.

Японой Премьер-Министр г-н Ициро Хатояма аэродром дээрэ микрофоноор мэдүүлгэ хэбэ.

Советскэ Правительствын Толгойлогшо Н. А. Булганин ба хүндэтэ айлшаниие үдэшэлсэһэн бусад хүнүүд Японой түлөөлэгшэдтэй халуунаар мэндэшэлэлсээд үлэбэ.

Үглөөнэй 10 час. Японой Премьер-Министр г-н Ициро Хатоямын ба тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүдэй һууһан самолёт агаарта дэгдэн ниидээ.

(ТАСС).

Афганистанай Премьер-Министр Сардар Мухаммед Даудай хүндэлэлдэ обед эмхидхэгдээ

Бандунгска конференцидэ хабаадаһан оронуудай—Вьетнамай Демократическа Республикын, Индиин Республикын, Афганистанай, Египедэй Республикын, Иранай, Турциин, Сириин Республикын, Пакистанай Исламска Республикын, Хитадай Арадай Республикын, Таиландын, Суданай Республикын, Бирманска Союзай, Индонезиин Республикын, Эфиопиин зүгһөө СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ зургаануудай — толгойлогшонор Афганистанай Премьер-Министр Дээдэ тушаалта Сардар Мухаммед Даудай хүндэлэлдэ зорюулан октябриин 19-нэй үдэр обед эмхидхээ.

Тус обедтэ Премьер-Министр Сардар Мухаммед Дауд, тэрээниие үдэшэлсэжэ ябалсаһан Афганистанай гүрэнэй ажал-ябуулагшад хабаадалсаа.

Советскэ талаһаа нүхэд Н. А. Булганин, Г. М. Маленков, М. Г. Первухин, Д. Т. Шепилов, СССР-эй Культурын Министр Н. А. Михайлов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшонор болон бусад обедтэ байлсаа.

Обедэй үедэ үгэ хэлэлгэн болоо. Вьетнамай Демократическа Республикын Посол Нгуэн Лонг Банг, Афганистанай Премьер-Министр Мухаммед Дауд, Индиин Посол К. П. Ш. Менон, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин үгэ хэлэһэн байна.

Афганистанай Премьер-Министр Сардар Мухаммед Даудай Москвада ерээд байһан тухайнь

Октябриин 19-нэй үглөөгүүр Афганистанай Премьер-Министр Сардар Мухаммед Дауд, майор Мухаммед Рахим, капитан Мухаммед Яхья болон афганска делегациин бусад гэшүүд Ленинэй орденто, Суворовой нэгэдэхи шатын орденто М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Улаан тугта академидэ ерээ. Тэдэниие академиин начальник генерал-полковник П. А. Курочкин угтаа. Академидэ Мухаммед Даудай ерэһэнтэй дашарамдуулан хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа, Афганистанай болон Советскэ Союзай гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдөө.

Афганистанай Премьер-Министр академиин байгууламжатай танилсаа, тэрэнэй шухала шухала лабораторинуудые хараа. Энэ тон үнинэй сэрэгэй дээдэ һургуули ерэжэ хараһандаа баяртай байһанаа мэдүүлэн бэшэжэ Мухаммед Дауд хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ гараа табяа.

Сардар Мухаммед Даудые Советскэ Союзай маршал К. С. Москаленко, армиин генерал И. В. Тюленев, СССР-һээ Афганистанда байгаа посол М. В. Дегтярь, СССР-эй МИД-эй протокольно таһагые даагшын орлогшо К. А. Кочетков, Афганистанһаа СССР-тэ байгаа посол Гулям Яхья Тарзи, посольствын хоёрдохи секретарь Мухаммед Хашим Вали, сэрэгэй атташе генерал-майор Абдул Реза гэгшэд үдэшэлсөө.

***

Октябриин 19-нэй үдын һүүлээр Мухаммед Дауд ба тэрээниие үдэшэгшэд Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско университедтэ ошоо. Университедэй ректор академик И. Г. Петровский айлшадтай хөөрэлдэхэдөө университедэй ямар факультедүүдтэй байһан тухай, хэды студентнүүдэй һуралсадаг тухай хэлээ. Москвагай университедтэ хилын саанахи олон оронуудһаа ерэһэн студентнүүд һуралсадаг гэжэ ректор тэмдэглээ.

Хөөрэлдөөнэй дүүрэхэдэ И. Г. Петровский айлшанда Московско университедэй түүхын хоёр том, мүн университедэй байгуулагдаһаар 200 жэлэй хүндэлэлдэ шудхагдаһан медаль бэлэглээ.

Һүүлээрнь Афганистанай Премьер-Министр ба тэрэнтэй ябалсагшад университедэй һуралсалай таһалгануудые хараа. Афганска правительствын толгойлогшо ба тэрэниие үдэшэгшэд геологическа ба геолхимическэ факультедүүдэй лабораторинуудые, актова зал, клуб, спортивна залнуудые, студентнүүдэй байдаг таһалгануудые хараһан байна.

Студентнүүдэй амардаг нэгэ таһалга соо Афганистанай Премьер-Министр ба делегациин гэшүүд университедэй залуушуултай уулзаа. Биологическа факультедүүдэй табдахи курсын студентка Надежда Чижова университедэй залуушуулай үмэнэһөө Премьер-Министртэ баглаа сэсэг баряа. Москвагай ба Кабулай университедүүд хоорондоо заншалта ёһоной хани барисаатай юм гэжэ Чижова хэлээ. Москвагай университедтэ һуралсагшадай дунда Афганистанай студентнүүдые хараа һаа, бидэ баяртай байха байгаабди. Советскэ студентнүүдэй үмэнэһөө Афганистанай студентнүүдтэ амар мэндэ хүргэхыень Надежда Чижова Премьер-Министрые гуйба.

Энэ амаршалгадань харюу болгон, Сардар Мухаммед Дауд Афганистанай студентнүүдэй болон залуушуулай үмэнэһөө советскэ залуушуулда халуун баярые хүргэбэ. Бидэнэй хоорондохи холбоо барисаан манай оронуудай харилсаае улам бэхижүүлхэ байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Университет хараһанайнгаа һүүлээр Мухаммед Дауд хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ иигэжэ бэшээ: «Наукын центр болохо, мүн һурахада шухала хэрэгтэй бүхы юумээр хангагдаһан һүр жабхалаита энэ ордониие хараха аргатай болоһондоо би ехэ баяртай байнаб».

Энэ угаа һонирхолтой һургуули хараһан тухайгаа хододоо һанажа ябахаб гэжэ Мухаммед Дауд хэлээ.

(ТАСС).

Москва. Уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшод болон үйлэдбэриин новаторнуудай Бүхэсоюзна зүблөөн Кремльдэ һаяхан боложо дүүрэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кремлёвско Ехэ Ордоной зал соо боложо байһан заседани.

ТАСС-эй фотохронико.

Уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшод болон үйлэдбэриин новаторнуудай Бүхэсоюзна зүблөөн дүүрэбэ

Уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшод болон үйлэдбэриин новаторнуудай Бүхэсоюзна зүблөөн Кремлёвско Ехэ Ордон соо октябриин 19-дэ боложо үргэлжэлөө. КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухайда СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хэрэгүүдые эрхилхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр А. Ф. Гармашевой хэһэн элидхэлые зүблөөндэ хабаадагшад туйлай ехэ эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсээ.

Нүхэд Н. А. Булганин, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Г. К. Жуков, Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, А. Б. Аристов, П. Н. Поспелов октябриин 19-дэ зүблөөндэ байлсаа.

Ленинградтахи Кировскэ заводой директор нүхэр И. С. Исаев зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлээ: заводой уралан нарижуулгын хүдэлмэриие һайжаруулхын зорилгоор шэнэ дурадхалнуудые хаража, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын тулада цехүүд болон таһагуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ ехэ эрхэ олгогдоо. Заводойхидой иимэ туршалга хэһэнһээнь хойшо уралан нарижуулгын дурадхалнууд үйлэдбэридэ түргөөр хэрэглэгдэдэг болоһон, новаторнуудай эдэбхинь дээшэлһэн байна. Уралан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулһан хүнүүдтэ 500 түхэриг хүрэтэр шан үгэдэг болохыень цехүүдэй, хүтэлбэрилэгшэдтэ, тэрэшэлэн таһагуудай начальнигуудта эрхэ олгохо тухай зүблөөн дээрэ оруулагдаһан дурадхалые нүхэр Исаев дэмжээ.

Уралай Новотрубна түрүүшын заводой слесарьнүүдэй бригадир нүхэр А. Я. Пономаревой хэлэһэн үгые зүблөөндэ хабаадагшад ехээр һонирхон шагнаа. Предприятиин уралан нарижуулагшад гансахан энэ жэлэй турша соо 2 мянга гаран дурадхалнуудые оруулжа, тэдээнэйнгээ хахадһаа олонхиинь үйлэдбэридэ хэрэглээ. Эдэ дурадхалнуудай хэрэглэгдээд байхада жэл бүри 5 миллионһоо дээшэ зөөри алмагдаха байна.

Тимирязевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын академиин багша нүхэр **К. А. Борин,** партиин Ворошиловградска обкомой секретарь нүхэр **А. А. Захаров,** Магнитогорско металлургическа комбинадай доменна пеэшэнгэй мастер нүхэр **К. Ф. Хабаров,** СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министрын орлогшо **А. М. Лалаянц,** Минскэ тракторна заводой директор **А. Н. Тарасов,** Латвийска ССР-эй Броценскэ комбинадай листоформовочно машинануудай машинист нүхэр **П. Ж. Скарис,** текстильнэ машина бүтээдэг Ташкентскэ заводой технолог нүхэр **П. Г. Строганов,** металлургическа, химическэ промышленностиин предприятинуудые барилгын министерствын дэргэдэхи барилгада түрүү арга методые хэрэглэхэ институдай директор **Ф. И. Мальцев** гэгшэд зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ.

Элидхэл тушаа 40 хүн үгэ хэлээ гэжэ түрүүлэгшын соносхоходо үгэ хэлэлтые болюулха гэһэн шиидхэбэри абтаа. Нүхэр А. Ф. Гармашевта түгэсхэлэй үгэ үгтэбэ.

Бүхы хүдэлмэришэдтэ, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадта, Советскэ Союзай наука болон техникын ажалябуулагшадта хандаһан хандалгые зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа.

ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ нүхэр В. В. Гришин зүблөөе хааха зуураа, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй даалгабаряар зүблөөндэ хабаадагшадта, тэрэшэлэн манай ороной уралан нарижуулагшадта, ухаалан зохёогшод болон үйлэдбэриин новаторнуудта хандажа, агуу ехэ Эхэ оронойнгоо аша туһада шэнэ ехэ амжалта туйлахыень хүсөө.

Уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшод болон үйлэдбэриин новаторнуудай Бүхэсоюзна зүблөөн хаагдаба гэжэ соносхогдоо.

(ТАСС).

Хүдөө ажахын экономико шудалха кружогууд

Партийна һуралсалай шэнэ жэлые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын тулада Мухаршэбэрэй аймагта ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Аймагай партийна организацинуудта хүдөө ажахын экономикые шудалха 16 кружок, нэгэ семинар эмхидхэгдэв. Тэрээнһээ гадна, политэкономи шудалха—7, партиин түүхэ шудалха—5, мүнөө үеын политика шудалха 24 кружогууд тогтоогдоо.

Кружок болон семинарнуудта бэлэдхэл һайнтай, дүй дүршэл ехэтэй пропагандистнууд шэлэжэ томилогдобо. Тэдэнэй олонхинь дунда ба дээдэ һургуулинуудтай юм.

Һуралсалай жэлые һайнаар угталгада зорюулагдаһан семинар аймагай центртэ һаяхан болоо. Тэрээндэ 50 гаран пропагандистнууд хабаадалсаба. Тэндэ «Ажахын жэлэй зарим дүнтүүд ба аймагай партийна организацинуудай зорилгонууд» гэһэн асуудалаар айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр О. Ш. Шадаров элидхэл хээ. Нүхэр Шадаров ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай колхозуудай малажалдаа ямар амжалтануудые туйлаһан тухай тогтожо хэлээ.

— Ажахын үнгэрһэн жэлдэ аймагай колхозууд эбэртэ бодо малай тоо толгойе олошоруулха түсэбөө 93,5 процент, хонидой —95 процент, адуу моридой—100 процент дүүргэбэ. Түл абалгаар олохон колхозууднай һайн үрэ дүн туйлаа. Жэшээлхэдэ, Хонхолойн МТС-эй харьяата Ленинэй, Молотовой нэрэмжэтэ, «Улаан Шулуута» колхозууд 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа бүрин бүтэн түлжүүлээ. Гахай үсхэбэрилгөөр Гашейн МТС-эй харьяата колхозууд ехэ амжалта туйлаа. Эндэ эхэ гахай бүриһөө 11,5 поршоонхо абтаһан байна. Малһаа ашаг шэмэ абалга нэмээ. Аймагай колхозууд 1955 ондо үнеэн бүриһөө 601 литр һү һааһан һаа, ажахын 1956 ондо 805 литр һү һаагаа. Мүн нооһо хайшалалга нилээд ехээр [...] гэжэ тэмдэглээд, таряаланга[...] хын талаар ямар амжалт[...] туйлагдаһан тухай, ажахын [...] оной зорилгонууд тухай [...] хэлэбэ.

Занятинуудаа бэлэдхэл һ[...] гаар, эрхим шанартайгаар [...] хэ, марксистско-ленинскэ т[...] экономическа асуудалнуудые барилан хэлэхэдээ нютагай а[...] далтай нягтаар холбохо, [...] колхозуудтахи түрүү малшад[...] дүршэлые үргэнөөр харуулха[...] ла гэжэ нүхэр Шадаров заа[...]

Партийна һуралсалай шэн[...] дэхи зорилгонууд тухай [...] ЦК-гэй тогтоол тушаа [...] хоёрдохи секретарь нүхэр Н.[...] нов элидхэл хэбэ.

—1955—1956 оной һура[...] жэлдэ дутагдалнууд олон [...] Зарим пропагандистнууд [...] болон семинарнуудые муу б[...] тэйгээр үнгэргэдэг һэн. Кру[...] та партийна журамай һула [...] дээрэһээ олониинь програ[...] дүүргэээгүй. Мүнөө жэлдэ һ[...] лай программа ехээр хуби[...] Тиимэһээ, түрүүшын үдэрһөө [...] лээд пропагандистнууд за[...] һайн бэлэдхэлтэйгээр үнгэрг[...] той. Пропагандист бүхэн эр[...] дэсээ дээшэлүүлхын [...] марксистско-ленинскэ теори [...] гыгөөр шудалха ёһотой. Ти[...] һаа, табиһан зорилгонуудаа [...] жэ шадахагүйбди,—гэжэ эли[...] хэлэбэ.

Элидхэлэй һүүлдэ КПСС-э[...] мой лектор нүхэр Полякова [...] хоорондын байдал» тухай ле[...] шаа.

Удаа тээнь пропагандистну[...] лэг бүлэг болон хамтаржа, [...] шын заняти ямараар үнгэрг[...] хайдаа методическа заабари[...] абаба. Семинарынь һайн бэ[...] тэйгээр үнгэрөө.

Т. Гар[...]

АХЫН АЙМАГТА

ТҮРҮҮ ҺААЛИШАН

Аймагай һаалишадай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн октябриин 1-дэ гаргатдаба. Энэ мүрысөөндэ Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Должан Сындеева түрүү һуури эзэлээд, нютагай үүлтэрэй һаамхай үнеэн бүриһөө 784 литр һү һааба. Мүн колхозой һаалишан Суржап Нагаслаева 622 литр һү һаагаа.

ХҮНДЭТЭЙ ДАРХАН

«Улаан малшан» колхозой түмэршэ дархан Содном Мункоев ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Тэрэ 20 жэлэй турша да энэ ажалда ябана. Мориной таха, шаргануудые, морин косилка, тармуурнуудые болон бусад зэр зэмсэгүүдые һайн шанартайгаар саг соонь заһабарилжа үгэдэг байна. Тиихэдэ өөрынгөө баян дүй дүршэлдэ колхозой залуу дархашуулые һургадаг, мэдэхэгүй юумыень заажа үгэдэг юм.

ЛОКОМОБИЛЬ ТОДХОГДОБО

Орлик тосхон жэл бүри болбосон түхэлтэй, культурна байдалтай боложо байна. Һаяхан эндэ 38 мориной хүсэтэй локомобиль тодхогдоо. Ноябриин 7-до аймагай центрын айл бүхэндэ Ильичын лампочканууд яларха юм. Тиихэдэ локомобилиин хүсөөр модо хюрөөдэхэ рама хүдэлхэ. Энэ хүдэлмэридэ комсомолецууд болон залуушуул ехэ эдэбхи гаргана.

ПИЛОРАМА ХУДАЛДАЖА АБАБА

Кировэй ба Хрущевой нэрэмжэтэ колхозууд энэ [...] пилорама худал[...]жа абаба. Һаяар[...] рэнээ тодхсжо, м[...] хюрөөдэжэ за[...]хань.

ҺУРАГШАДА[...] ТУҺАЛАМЖ[...]

Орлигой ду[...] һургуулиин ба[...] нар болон һурат[...] «Улаан Шулуу[...] колхоздо ехэхэн [...] һаламжа үзүү[...] Тэдэнэр Хужар[...] Алак, Шулуун [...] хоной хоорондохи [...] километр зайтай [...] зарта телефонно [...] һа татаха хүдэл[...] ридэ хабаадалс[...] Тэдэнэр нүхэ [...] тажа, столбнуу[...] һуулгалсаһан ба[...] Колхозой прав[...] ба партийна [...] низаци багшан[...] ба һурагшадта [...] баясхалан хүрг[...]

Н. Жужае[...]

Үнеэдые һаадаг агрегадууд юундэ орхигдошонхойб?

Сэлэнгын МТС-эй харьяата табан колхозой тус бүридэнь үнеэдые механическаар һаадаг агрегат бии юм. Теэд эдэ агрегадууд түхэреэн жэл соо ашаглагданагүй. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо иимэ хоёр агрегат үнинэй түхеэрэгдэнхэй. Гэбэшье, эдэнь үбэлдөөшье, зундаашье хүдэлдэггүй, миин жэбэржэ хэбтэдэг. «Электроагрегадаа юундэ хүдэлгэнэгүйбта» — гэхэдэ, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд иигэжэ харюусана:

— Механическа аргаар үнеэ һааха гээшэ айхабтар ехэ удхашанартай. Һаалишадай ажал нилээдгүй хүнгэрдэг байна. Теэд трансформатор үгы дээрэһээ фермэдэ электричество оруулагдаагүй. Һаалишад энэ агрегадые зүбөөр ашаглажа шадахагүй байна.

Гэбэшье, энээн тушаа һаалишан нүхэр Жамбалова иигэжэ хөөрэнэ:

— Хэрбээ иимэ агрегадаар үнеэ һаагаа хадамнай нэгэ центнер һүнэй өөрынь үнэ сэн һураггүй доошолхо һэн. Яахадааб гэхэдэ, ажалта үдэр бага гаргашалагдаха, нэгэ һаалишанда арай гэжэ 8—10 үнеэд бэшэ, харин 20—25 үнеэд даалгагдаха һэн.

Малай зунайшье, үбэлэйшье байрада электроагрегат тодхохо ёһотой. Теэд Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ фермын зунайнь байрада иимэ агрегат тодхогдоогүй, тэндэнь электрын гал оруулагдаагүй байһаар.

— Зундаа бэлшээри дээрэнь ошожо, үнеэдээ электрын хүсөөр һаахын тула нүүдэл агрегат байха ёһотой һэн. Харин иимэ агрегат худалдажа абаха гэхэдэ, колхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд манай хэлэгшые дэмжэдэггүй, «шэхэ дүлии, нюдэ балай» байдаг, — гэжэ энэ фермын һаалишад мэдүүлнэ.

— Һү һааха агрегат ашаглаха болоо һаамнай үнеэднай һүеэ татадаг, энэ агрегат малай дэлэнгые муудуулдаг юм,—гэжэ XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Герасимов бэеэ сагааруулхаяа һанана.

«Һураһан далай, һураагүй балай» гэдэгтэл, иимэ агрегадые зүбөөр хэрэглэжэ шадаха хэрэгтэй. Теэд һаалишадые иимэ шэнэ, түрүү юумэндэ һургаха хүдэлмэри ганса энэшье колхоздо бэшэ, мүн Сэлэнгын МТС-эй харьяата бусад колхозуудташье огто ябуулагданагүй.

Механическа агрегат хэрэглэнгүй, үни саг соо гараараа үнеэ һааһан дээрэһээ хэдэн олон һаалишад гар муутай болодог. Жэшээлхэдэ, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ фермэдэ хори гаран жэл соо Сиван Будаева һаалишанаар ажаллаа. Энэ нүхэр гараа муудаад, үнеэ һаахаяа нёдондо болёо. Иимэ ушар али олон үзэгдэнэ.

Үбэлэй саг дүтэлжэ, малай хотондоо байдаг болоходо малшадай, һаалишадай ажал бүри хүндэ болоно. Адуу малай байрануудые сэбэрлэхэ, тэрэнэй эдихэ тэжээлые буйлуулха гэхэ мэтын олон янзын хүдэлмэри гарана. Сэлэнгын аймагай колхозуудаар ябахада ажал ехэтэй эдэ хүдэлмэри мүнөө хүрэтэр хүсэд механизацилагдаагүй байһаар. Селендумын МТС-эй харьяата Калининай нэрэмжэтэ колхозой племенной фермэдэ типовой һайн байра бии. Энэ байра дүүжэн харгы, механизированнэ кормозапарнигтай. Теэд мал эдеэлүүлхэ, байра сэбэрлэхэ хүдэлмэри гараар бүтээгдэнэ.

Мүн тэрэшэлэн Карл Марксын болон Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй зарим хүдэлмэри механизацилагдаагүй байһаар.

Малшадай ажалые хүнгэдхэхэ хэрэгтэ МТС-үүд тусгаар үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Гэбэшье, энэ аймагай МТС-үүд (Селендумын, Сэлэнгын, Сүхын) малай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэрине механизацилха талаар харьяата колхозуудтаа ямаршье туһаламжа үзүүлнэгүй. Жэшээнь, Селендумын МТС-эй харьяата Калининай нэрэмжэтэ колхозой племенной фермэдэ кормозапарник тодхогдоһон аад, зүбөөр хүдэлгэгдөөгүй. Теэд тэрэ механизмынь муугаар хадагалагдаһан дээрэһээ мүнөө хэндэшье хэрэггүй болошоо.

Сүхын МТС-эй дирекци ха[...] колхозуудайнгаа малай ферм[...] тэхи хүдэлмэриие механизаци[...] шаа юушье хээгүй, хэхэшье [...] оролдоногүй.

МТС-үүдэй директорнүүд [...] Кузьмин, Ибрагимов, Заво[...] гэгшэд ажал ехэтэй хүдэлмэ[...] дые механизацилжа, ажалай [...] шые багадхаха гэжэ сугла[...] хэндэ хэлэдэг. Энэ жэлэй июн[...] соо болоһон научно-үйлэд[...] зүблөөн дээрэ нүхэр Кузьми[...] жэ хэлээ һэн:

— Манай МТС-эй механ[...] нууд харьяата колхозуудтаа [...] ехэтэй хүдэлмэриие механиза[...] нэгэ центнер мяханай, һүнэй, [...] ной өөрынь үнэ сэн ханигүй [...] руулха байна.

Теэд мүнөө болоод байхад[...] директорнүүд хэлэһэнээ хү[...] хүргөөгүй.

Аймагай колхозуудта ма[...] ажал ехэтэй хүдэлмэрине м[...] цилгын иимэ муу байхада, [...] айком, МТС-үүдтэхи инстру[...] группын хүдэлмэрилэгшэд [...] гүйсэдком шанга хэмжээ а[...] Малшадай ажал хүнгэдхэх[...] асуудал партиин айкомой бю[...] нум дээрэшье, мүн аймагай [...] на эдэбхитэдэй суглаан д[...] зүбшэн хэлсэгдэдэггүй байна[...]

Б. Ши[...]
манай корре[...]

Малажалдаа гол анхаралаа табина

...дарын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 1955—1956 онуудай ажахын жэлые амжалтатайгаар дүүргэжэ, малайнгаа үбэлжэлгые жэшээтэ hайнаар үнгэргэхын түлөө тэмсэжэ байна

* * * * * *

Гурбан жэлэй урда тээ

...новай нэрэмжэтэ колхоз hая ...р аймаг соогоо гээгдэнги ажа-...ай нэгэниинь байhан юм. ...турим гэжэ байхагүй, үйлэд-...гөө түсэбые хододоо дүүргэ-..., урагшаа хатаhан колхоз» ...гэндэхи зонууд энэ артель ту-...дэг бэлэй.

...өөрөөшье артелиинь адуу ма-... толгой биража өөдөө гара-..., жэл бүри мал үсхэбэрилхэ ... дүүргэдэггүй байгаа. Ма-... ашаг шэмэ тон бага, үнеэн ... 400 литрhээ дээшэ hүн гара-... хонин бүриhөө нэгэ хахад ...амм муу шанартай, гол түлэб ... ноohон абтадаг hэн. Гахайн ... ямаршье олзо доход ...гүй, харин тэрэнь колхоздо ...ушаруулдаг hэн. Адуу ма-... хойноhоо муугаар харууhал-... бүри малай тэжээл дута-...өлдөө малаа хүйтэн, уйтан ...уудта байлгадаг, зарим ма-...айргүй дээрэhээ газаа доcoo-...лжэдэг байhан юм.

...орооhо тарянай ургасые дээ-...хэ талаар ехэхэн дутагдал-... байгаа. Арайхан гэжэ гектар ... 5—6 центнер ургаса абадаг ...эрээнhээ боложо, өөhэд...төө ...үрэнгөөр хүсэд хангадаггүй, гүрэнhөө үрэhэ уриhаар абадаг, олон ушарта мүн гүрэнhөө эдихэ таряа абадаг байгаа.

—Артелиингээ ажахын иимэ гээгдэнги байhан дээрэhээ олзо доходмнай бага, ехэнхидээ үри шэрэдэ дарагдашанхай байдаг бэлэйбди, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Дарижап Чагдурович Цагадаев хөөрэнэ.

Колхозой иимэ байдалда байхада ажалта үдэрэй hайн түлөөhэн тухай хэлэхэншье бэрхэ байгаа. Артелиин гэшүүдэй ажалта үдэрнүүдтэ тон бага мүнгэ болон элдэб продуктнууд хубаагдадаг hэн. Гол түлэб энэ шалтагаанhаа артелиин гэшүүдэй хүдэлмэриин журам ехэ hула, олохон колхознигуудынь хамтын суглаагаар тогтоогдоhон ажалта үдэрэй минимум олодоггүй байhан юм.

Уданшьегүй партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол гаража, артелиин ажахыда эрид хубилалта боложо эхилээ. Колхозой правлени болон партийна эхин организаци малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхын, хүдөө ажахын культурануудай үндэр баян ургаса абахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлжэ, 1954, 1955 онуудай туршада түрүүшын амжалтанууд туйлагдажа эхилээ hэн.

Малажал—артелиин ажахын гол hалбари

...иин гэшүүд энэ жэлдэ нии-... малажалые хүгжөөлгэдөө ...жалта туйлаба. Эбэртэ бодо ...хэбэрилхэ түсэбөө 112 тол-..., үнеэдэй тоо олошоруулха ... 7 толгойгоор үлүүлэн дүүр-... Гахайн тоо толгой оло-...ха түсэб 200 процент ша-...үргэгдээ. Мүн тахяа шубуу-... тоо урда жэлэйхиhээ гурба ...олошорбо. Гансал хони үсхэ-...ээр хараалhан түсэбөө дүүр-...адаагүй.

...э малажалай ашаг шэмые ...үүлхэ талаар абаад хараа ..., үнгэрhэн жэлдэ үнеэн бүри-...00 литр hү hааха гэжэ ха-... байгаа hаа, үнеэн бүриhөө ...итр hү hаагаа. Энэнь ажахын ...жэлэйхиhээнь 1,5 дахин ехэ ... Хонидhоо дунда зэргээр ...илограмм ноohо абаа, ондоо-...үбэл, эдлүүриин газарай 100 ...үридэ 164 килограмм ноohо ... Мүн эдлүүриин 100 гектар ... hү, мяха абаха түсэбынь ... дүүргэгдээ.

...ухы тоо баримтанууд түбхын ...э артелиин **малшадай үсэд ажалаар туйлагдаа гээшэ.** ...ймаг соогоо суурхаhан, рес-... доторшье мэдээжэ болоhон ...аалишан Дари Намитовна ...ова hаалишадай мүрысөөндэ ...э гараа. Энэ hаалишан даал-...н үнеэдэйнгээ тус бүриhөө ...зэргээр 2687 литр hү hааба. ...ай үшөөл hанаhандамнай хү-..., — гэжэ Дари Намитовна ... — Ажахын шэнэ жэлдэ ...үриhөө 3 мянга литр hү hаа-...жэ тэрэ мэдүүлнэ. Энэ кол-...лонхи hаалишадынь үнеэн ... мянган литрhээ дээшэ hү ... Тэдэнэй дунда Ногоондари ...а, Долгор Цэктоева болон ...ин.

...иин эрхим хонишодой нэгэн ...а Очиржаповна Гармаева ...үриhөө 2,5 килограмм ноohо ...ишон Санжид Бадмажапов-...иева 100 хонинhоо дунда ...96 хурьга абажа түлжүүлээ. ...нээнүүд олон.

Тиихэдэ hая болотор хонидынь гол түлэб шэрүүн ноohотой байhанаа, мүнөө нарин ба нарибтар ноohотой болонхой. Артелиин хонишод хонидоо үбэл эртэ хурьгалуулхада hайншье, ашатайшье гэжэ хэлсэнэ. Жэшээлхэдэ, үнгэрhэн үбэлэй hаранууудта 1900 хурьгад абтаа hэн. Тэдэнь хабар, зунай хурьгадта оробол шэрхи бэетэй, тон бага гарзатай байhан байна. Мүнөө үбэлжэлгын эхилхэ дээрэ үбэл гараhан хурьгад томо хонидhоо өөрэгүй болошонхой.

Эндэ гахай ехэ hайнаар үсхэбэрилэгдэжэ байна. Гахайнгаа фермые дулаан, hайн байраар, тэжээлээр гүйсэд хангажа шадаа. Хэрбээ хоёр-гурбан жэлэй урда тээ «гахай үсхэбэрилхэ гээшэ олзогүй, хэрэггүй ажал» гэжэ тоолодог байгаа hаа, мүнөө энэ олзо ехэтэй hалбарида ондоогоор хандана. Энэ колхозойхид шадаал hаа гаргаша багаар гаргажа, зунай ногооной үеые зүбөөр хэрэглэжэ, үнэ сэн багатай гахайн мяха абахые оролдоно. Мүнөө үедэ тариалангай газарай 100 гектар бүридэ 9 центнерhээ дээшэ гахайн мяхан абтана. Теэд энэнь түрүүшын алхам гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. **Ерэхэ жэлдэ гахайн мяха абалгань хоёр дахин дээшэлхэ байна.**

Артелиин малажалай хүгжэлтэдэ колхозой зоотехник Николай Устинович Игумновай габьяань ехэ. Энэ мэргэжэлтын оролдолгоор колхозой фермэнүүдтэ түрүү дүй дүршэл болон наукын туйлалтанууд саг үргэлжэ нэбтэрүүлэгдэнэ. Малшадаар уулзажа хөөрэлдэхэдөөшье, зоотехническэ кружогтоо заняти үнгэргэхэдөөшье, малай фермэнүүд дээгүүр ябахадаашье—саг үргэлжэ адууhа малые түрүү аргаар, **зоотехническэ наукын заабаряар харууhалха тушаа заабари, зүбшөөл үгэжэ байдаг, тэрэнээ эрхэ бэшэ дүүргүүлхын түлөө оролдодог.**

— Николай Устинович ёhотойл манай багша гээшэ, — гэжэ нэгэдэхи фермын ахалагша hаалишан Дыжид Баировна Эрдынеева хөөрэнэ.

...ряанажал—малажалые хүгжөөхэ үндэhэ hуури мүн

... ажахын элдэб культура-...га гаран гектарта таригда-...энэйнь 500-гаад гектарынь ... байха юм. Мүнөө жэл ороо-...ультурануудай гектар бүриhөө ...гээр 8—9 центнер, хартааб-...ар бүриhөө 120 центнер ур-.... Кукурузын талмайhаа ... 200 центнер ногоон эшэ ...таа. Тэрээнhээ гадна, ни-... талмайда ногоон солоомо ...а, яhала hайн ургаса га-...

... ургаса хуряалга дүүрэн-...эндэ таряа тушааха, худал-...бөө энэ колхоз болзорhоонь ...үргэ. Мүн ерэхэ хабарай ...а хүсэд хүрэхөөр үрэhэ хү-...гдаба, тэрэнь эдэ үдэрнүүд-...рлэгдэжэ, халагалагдажа ...ниитын элдэб фонднуудые ...дүүргээд, колхознигуудай ...дэртэ 2 килограммhаа доо-... таряа хубаагдахаар хараа-...

... хамта, энэ жэлдэ малда ...хэ **таряан нёдондохи жэ-... хоёр дахин ехэ үлөөгдөө.** ...обторoор хуряагдаhан таряанай солоомо яhала ехэ, тэрэнь үбhэнэй орондо хэрэглэгдэмээр. Эдэ бүгэдын эсэстэ тоолоод үзэхэдэ бүдүүн тэжээлынь үбэлжэлгын үедэ бардам хүрэхэ байна. Гадна, 1400 тонно силос дарагдаа, тэрэнэйнь 800 тоннонь кукурузын эшэ намаагаар хэгдэhэн байха юм. Энэнь үнеэн бүридэ 5—6 тоннohoo бага бэшэ хүртэнэ. Иимэ ехэ үбhэ тэжээл hая наашадаашье үзэгдөөгүй. Эдэ бүтэдэhөө гадна, малда хартаабха, корнеплодууд бэлэдхэгдэнхэй.

—Мүнөө жэл үбhэ тэжээлээр яhала hайн, бүхы амбаар байрануудаа хартаабха, турнепсээр дүүргээбди. Ногоон солоомоёо, мүн ногообтор тарянай солоомые суглуулжа, соморжо үрдинэгүйбди,—гэжэ нэгэдэхи hүнэй-товарна фермые даагша комсомолец Константин Будаев хөөрэнэ.

Артелиин малшадай зорилго хадаа бэлэдхэгдэhэн энэ тэжээлээ зүбөөр, гамтайгаар гаргашалжа, **малайнгаа үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэжэ, ажахын шэнэ жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлаха хэрэг болоно.**

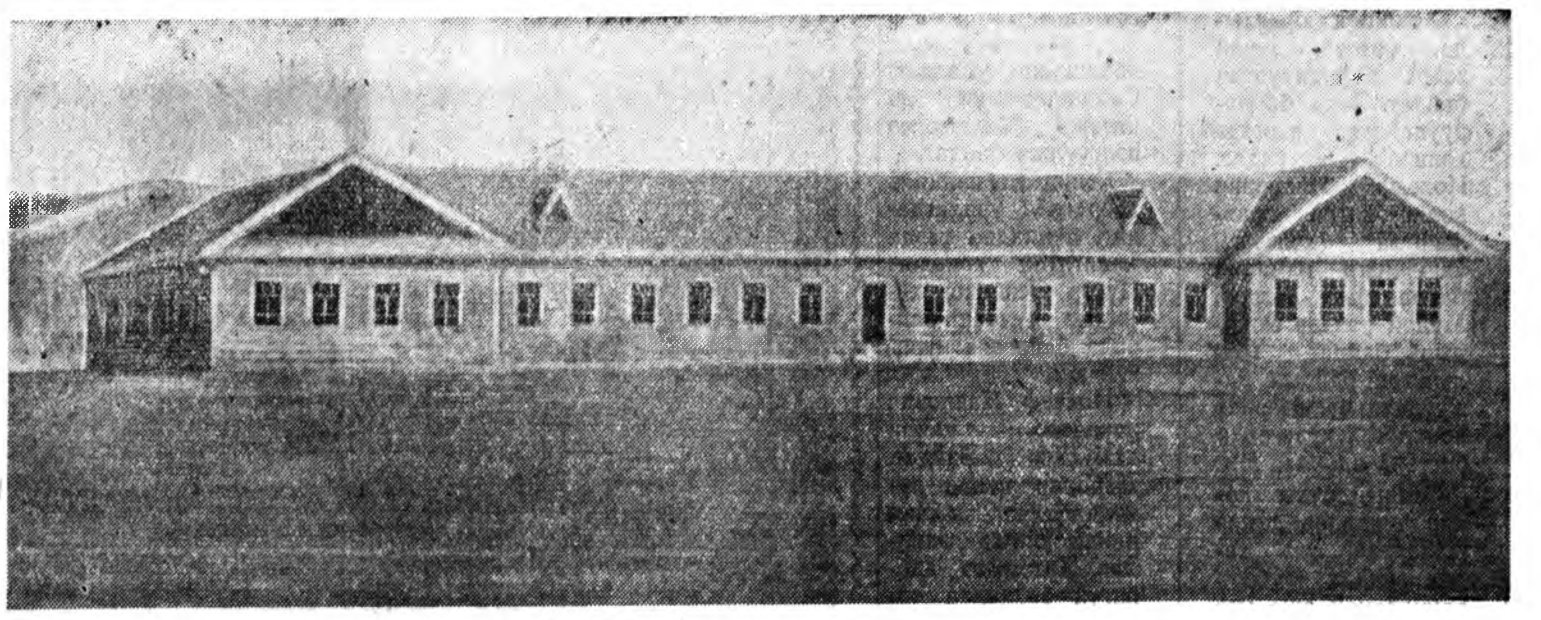

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: малшадай 16 квартиратай гэр. Эндэнь сценэтэй клуб, столово, буфет түхеэрэгдэхэ, гэрынь параар дулаасуулагдаха юм.

Колхозой шэнэ центр болон бусад барилганууд

Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо ерээд, түрүүшынгээ уулзаhан хүнтэй хөөрэлдөө hаатнай колхозойнгоо шэнэ центр тухай хөөрэжэ үгэхэ. Энэнь Дунгын Адаг гэжэ урдань нэгэшье гэргүй байhан газарта бодхоогдоо ха юм. Шэнэ центрынь урасхал hайхан Сүхэ голой эрьедэ, колхозойнгоо эдлүүриин газарай тэг дундань угаа зохид газарта оршодог юм. hаяын гурбан жэлэй туршада үргэн ехэ дүрбэн гудамжатай, өөрынгөө hургуулитай, клубтай, магазинтай, библиотекэтэй шэнэ тосхон бодоhон байна. Мүн шэнэ модоор бариhаншье гэрнүүд олоор харагдана. Үдэшэндөө айлнуудай сонхонуудhаа электрын гэрэл яларжа, колхозой радиоузелhаа ирагуу hайхан хүгжэмэй абяан зэдэлнэ. Энэ тосхондо ажаhууhан колхознигууд неделидээ табан үдэртэнь кино хараха аргатай. Юуб гэхэдэ, клуб соонь колхозойнь кино харуулдаг аппарадууд тодхогдонхой. Эндэ ажаhуугшадай захилаар үдэр бүри 250 хэhэг элдэб зүйлэй газетэ болон журналнууд ерэдэг. Тэрэнь айл бүхэндэ хоёрhоо үлүү хэhэг хүртэнэ бшуу.

Иигэжэ Ждановай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй ажаhуудалда соёл болбосорол хэтэ мүнхэдөө бүхөөр нэбтэрэн ороо ха юм.

Колхозой центрhээ хахад модоной газарта Сүхэ мүрэнэй тохойн эрьедэ малшадай баhал шэнэ hуурин бодхоогдоо. Эндэ 200 үнеэдэй байха дүрбэн рядтай шулуун байрын дэргэдэ тугалай шэнэ байра модоор баригдаа. Мүнөө үнеэдэй байра хушагдажа, үүдэ үрхэнь хэгдэжэ байна. Энэ байрын дэргэдэ тэжээл буйлуулха цех бүтээгдээд, тэрэниие ашаглалгада оруулха hүүлшын хүдэлмэри хэгдэнэ. Эдэ бүхы байранууд типовой ёhoop баригданхай. Эндэ малшадай ажал гол түлэб механизацилагдаха юм. Автоуhалуури, дүүжэн харгы, тэжээл буйлуулха механизмууд энэ жэлдэ тодхогдохо байна. Тэндэhээ нэгэ бага сааханууp шулуугаар баригдаhан гахайн шэнэ байра харагдана. Эндэ ерэхэдэ дүүжэн харгыда хэдэн вагонеткэнүүд үлгэгдэнхэй. Тэрэ байрын дэргэдэ параар хүдэлхэ электростанци түхеэрэгдэнхэй. Энэ станциhаань гахайн байра дулаасуулагдаха, уhа үгтэхэ, мүн галаар хангагдаха байна.

Энэ hуурин дундуур нэгэ багахан добо дээрэ шэнээр баригдажа байhан томо гэр хүнүүдэй анхаралые татана. Мүнөө энэ гэрынь баригдажа дүүрүүтэй байна. Тэрэнэй баригдажа дүүрэхэдэ малшадай 16 бүлэ орохо юм. Тиин энэ гэртэнь кино, концерт хараха зал бии. Мүн столово, эдеэ хэхэ газар буфедэй байха таhалга хараалагданхай.

Тиихэдэ энэ гэрэйнь hайниинь үшөө юуб гэхэдэ, эндэнь хирпиисэ пеэшэн байхагүй, тэрэнэй орондо паровой котелhoo ерэhэн халуун уhаар дулаасаха батарейнүүд табигданхай.

Эдэ бүгэдэhөө гадна, эндэнь 1956 оной хабар баригдажа дүүргэгдэhэн үнеэдэй шэнэ байра бии. **Тиин колхоздо хэгдэжэ байhан бүхы барилганууд өөhэдынгөө хүсөөр бүтээгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хэрбээ** энэ ехэ барилгын хүдэлмэриие хүлhэлжэ хэхэ болоо юм hаа, хэдэн зуун мянган түхэриг гаргашалагдаха байгаа. Теэд энэнь имагтал колхозникуудай, нэн түрүүн дархашуул, шулуушад болон бусад хүнүүдэй эдэбхи үүсхэлээр бүтэнэ бшуу. Барилгын хүдэлмэридэ дархашуулhаа гадна, колхозой бусад хүдэлмэридэ ябаагүй хүнүүд бултадаа хабаадажа, өөhэдынгөө хубитые оруулалсана. Зарим хүнүүд, конторын хүдэлмэрилэгшэд, колхозой центртэ ажаhууhан үхибүүдтэй эхэнэрнүүд, мүн хүдэлмэриин наhанhaa гараhан үбгэжөөлнүүдшье барилгашадай зэргэдэ жагсажа, тэдэнэртэ туhалдаг байгаа. Жэшээлхэдэ, 70 гаран наhатай Гармажап Жапович Бурунтаров, Очиржап Намитович Гармаев, Дондок Занданович Раднаев, Доржи Очирович Будатаров, Цырен Гончитович Гончитов наhан болообди гэжэ хэбтэнгүй, hүхэ хюрөөгөө барижа, барилгашадтай адли хүдэлэлсэхэдөө, үдэрэйнгөө нормые 1,5 хүрэтэр дүүргэдэг байгаа.

Гэрэй эзэн эхэнэрнүүд Цыпилма Раднаева, Ханда Доржиева, Цыден Очирова, Сагаандыр Очирова гэгшэд бишыхан үхибүүдээ яслида абаашаад, бүхэли зундаа гахайн байрын шулуун ханые бариха хүдэлмэридэ ябалсаа. Мүнөө эдэнэр хайшан гээд шабар худхаха, хайшан гээд шулуугаар хана бодхоохо оньhон аргые шудалжа абанхай. Теэд эдэнэр гансахан энэ аргые шудалаад байгаа бэшэ, харин тэдэнэр хоёр, гурбан хүнэй хэхэ хүдэлмэриие бүтээдэг байна. Нажарай зарим үдэр барилга дээрэ зуу гаран хүн байдаг байгаа. Тиимэ болохолоороо гансахан нэгэ зунай туршада миллион шахуу түхэригэй барилга бодхoohoниинь гайхахааршье бэшэ.

Теэд эдэ барилганууд дээрэ уран гарта дархашуул, эдэбхитэй хүдэлмэришэд ургаж гараа. Малай байрануудые механизацилха бригадые хүтэлбэрилжэ байhан Петр Раднаевич Рантаров урдандаа зоотехник байhанаа, мүнөө өөрынгөө оролдолгоор hуралсажа, элдэб бүриин машина, техникые шудалжа, ехэл шадабаритай болонхой. Тэрэ хүнэй урда машина, техникэ тодхоохо ямаршье даалгабари үгөө hаа, амжалтатайгаар бүтээжэ шададаг. Мүнөө Петр Раднаевич колхоздоо электрогагнууриин, слесарнэ мастерскойнуудые бии болгоо. Мүн токарна станогуудые, элдэб янзын зэмсэгүүдые абажа, тусхай мастерской түхеэрhэн байна.

Энэ колхоздо Василий Дамдинович Гомбоев гэжэ баhал hалгай баруунгүй, юумэ тоотониие бүтээжэ шадаха шадамар бэрхэ хүн бии. Энэ нүхэрнай городто хүдэлжэ байhанаа, нёдондо жэл түрэл колхоздоо бусажа ерээд, промышленна предприятинуудта хүдэлхэ зуураа олоhон мэргэжэлээ нютагайнгаа зоной аша туhада гаргажа байна. Тиихэдэ Гарма Доржиев, Дамба Цыремпилов, Доржи Найдаков гэгшэд трактор, двигательнүүдые мэдэхэ талаараа тэдэнэрhээшье ехэ гээгдээд орхидоггүй. Эдэ нүхэдүүд колхозой ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха бүхы ажалые ударидажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: малшадай гэртэ батарейнүүдые тодхохоо түхеэржэ байна.

Малайнгаа үбэлжэлгэдэ hайнаар бэлэдхээ

hүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа мүнөө жэлдэ бүтээгдэhэн шэнэ шэнэ байрануудай ашаар колхозой бүхы малынь дулаан, hайн байрануудаар хангагдаба.

Тиин малай үбhэ тэжээл нёдондонойхидоо оробол хараата ехээр бэлэдхэгдээ. Жэшээнь, силос нёдондонойхидоо оробол 1,5 дахин ехэ дарагдаа. Мүнөө жэлэй үбэлжэлгын үедэ бүхы үнеэдээ уянда байлгажа, зүбөөр эдеэллүүлэн hаалга эмхидхэгдэхэ байна. Урда жэлэйхидэ оробол үнеэдтэ концентрат болон корнеплодууд хоёр дахин ехээр үгтэхэ байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ бүхы малшад таряанажалай бригадынхидтай хамтадаа малайнгаа эдихэ үбhэ тэжээлые үбэлжэхэ газартаа зөөжэ байна. Тиин бүхы солоомо болон мэхиинэеэ поли дээрэhээ суглуулжа, газаагаа оруулжа байна.

Артелиин малшад үбэлжэлгые эрхим hайнаар үнгэргэхэ хэмжээ ябуулгануудтай танилсанхай. Бүхы hаалишад үбэлэй үедэ үнеэдэйнгээ hү шэмые нажарайхиhаа доошонь оруулхагүй гэhэн зорилго урдаа табяад байна. Зоотехнигэй ударидалгаар бэлэдхэгдэhэн үбhэ тэжээл гаргашалха түсэб артелиин правлени зохёогоод, фермын хүдэлмэрилэгшэдтэ ойлгуулжа байнхай. Эдэ үдэрнүүдтэ малшадай байха гэрнүүд хүсэд заhабарилагдажа дүүрэхэ юм. Колхозой партийна болон комсомольско организацинууд малшадай культурна эрилтые яажа хангаха, малай ямар гүүртэ, отарануудта радио тодхохоб, ямарнууд номуудые малшадай дунда тараахаб, хэзээ культбригада малай фермэнүүд дээгүүр ябуулхаб гэхэ мэтын хэмжээ ябуулгануудые харааланхай.

Хамhабариин ажахынууд

Колхозой центр дээрэ хоёр пилорама тодхогдонхой. Энээниие «модо хюрөөдэдэг манай завод» гээшэ гэжэ колхознигууд зүбөөр сэгнэдэг. Эдэ рамануд колхоз дотор баригдажа байhан барилгануудые, модошо дархашуулай мастерскойе элдэб янзын материалаар гүйсэд хангадаг. Тиимэhээ энэ колхоз тёс, палааха болон хюрөөдэгдэмэл элдэб модонуудаар хододоо элбэг байдаг. Заримдаа газаа тээшэнь худалдажа, олзо доход оруулдаг байха юм.

Колхозой модошо дархашуулай мастерской соо ороходо элдэб янзын станогууд тодхогдонхой. Тэрээгээрээ модые тайраха, харуулдаха, мүлихэ, элдэб угалза гаргаха аргатай. Энэ мастерскойе мэргэжэлтэ дархан Доржи Дугарович Цыбикжапов даажа байдаг. Энэ нүхэрнай Гомбоевтол адли 1954 ондо Улан-Удэ городто, мебельнэ фабрикада мастераар хүдэлжэ байhанаа түрэл колхоздоо бусажа ерэhэн хүн. Тэрэнэй олоhон мэргэжэлынь колхоздо ехэ туhатай Доржи Дугаровичын даадаг мастерской колхозойнгоо барилганuудые сонхын рама, холоодоор хангадаг элдэб янзын мебель болон бусад хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргадаг.

— Манай колхоздо ажаллахада, ажаhуухадашье ехэл зохид hайн болонхой. Мүнөө би ажалайнгаа түлөө городойхидо оробол ехэ түлөөhэ абанаб. Минии хэhэн хүдэлмэриие нютагаймни зон ехэ hайнаар сэгнэдэг,—гэжэ Доржи Дугарович сэдьхэлээ ханангяар хөөрэнэ.

Мүн эндэ дүтэхэнэ колхозой электростанци, кузница, хирпиисын завод бии юм. Эдэ бүгэдые Аюша Жапович Санжиев даажа байдаг. Энэ нүхэрые «үйлэдбэриин комбинадай директор» гэжэ нютагайнь зон нэрлэдэг. Үнэхөөр тоолоод үзэхэдэ хамhабариин эдэ предприятинуудай гаргаhан продукцинь Кударын аймагай промкомбинадhаа хоёр дахин ехэ байна бшуу. Тиин тэндэhээ гараhан продукциин үнэ сэнгынь нилээд химда, шанарынь жэшээлэшэгүй hайн байха юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой центртэ хүдөөгэй больницын барилга дүүрэжэ байна. Гадна, колхозой хүсөөр эндэ шэнэ магазин баригдаа, ерэхэ жэлдэ дунда hургуулиин байшан бариха тухай проект зохёогдожо байха юм.

Зориг бадаруулагша хүсэн

Артелиин ажахын бүхы hалбари дээгүүр, шиидхэхы газарнуудта коммунистнууд болон комсомолецууд эдэбхитэйгээр ажаллажа, колхознигуудайнгаа зориг бадаруулжа ябадаг.

Эндэхи партийна эхин организаци колхозойнгоо малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ анхаралаа ехээр табидаг. 29 коммунистнуудайнь хахадынь шахуу hаалишадаар, мал адуулагшадаар, хонишоноор, бригадирнуудаар, фермые даагшадаар хүдэлдэг. Жэшээнь, хониной-товарна фермые коммунист Очиржап Юндунович Галсанов даажа байдаг. Энэ нүхэрнай колхозой бүхы коммунистнуудтал адли ажал хүдэлмэридөө абьяастайгаар хандадаг, хонидойнгоо ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, шадабари мэргэжэлээ гаргадаг байха юм. Энэ коммунистын оролдолгоор эхэ хонидые ороондо оруулга гол түлэб искусственна аргаар хэгдэдэг болонхой. Хони хурьгадай гарзалха, hубайрха ябадалые эрид усадхаха хэрэгтэ бүхы хонишодые ударидажа, тэдэнэрэй ойлгоогүй юумые хэлэжэ үгэжэ байдаг.

Коммунист Чагдаржап Дондокович Будаев хэдэн мал адуулагшадтай холын бэлшээридэ hүрэг малаа абаашажа, хэдышье бэрхэшээлнүүдтэй ушарбашье, адууhа малаа hайнаар бэлшээжэ, хүсэд hайнаар таргалуулжа шадаhан байна.

Адуушан-коммунист Цыренбазар Цыренжапов, мал адуулагша Ламажап Ранжуров болон бусад коммунистнууд колхоз дотороо эрхим ажалшад гэжэ суудa гаранхай. Эдэнэр гансахан өөhэдөө hайнаар хүдэлдэг бэшэ, зэргэлжэ ябаhан нүхэдөө шэн зоригто ажалда татадаг байха юм.

Колхозой партийна эхин организаци гол анхаралаа хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, тэдэнэрые артелиин хүдэлмэридэ үнэн сэдьхэлhээ хандадаг болгохые оролдодог. Колхозой коммунистнуудай хэhэн ажалынь гансахан суглаа зүблөө, лекци элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэhэн дээрэhээ харагдана бэшэ, харин ажахын жэлэй дүн, оло мянган центнер орооhо таряа, hү, мяха, ноohо болон бусад продуктнуудые абаhан тоонууд дээрэhээ элирнэ.

Ф. ВАЛЬБУРОВ.

Манай республикын һонин

Дүршэл ехэтэй хонишон

Ториин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Иокенф Иванович Осколков ниитынгээ малажалда 17 жэлдэ, тэрэнэй 7 жэлысэнь хонишоноор хүдэлнэ.

Хони харууһалха, адуулха хэрэгтэ анхаралтайгаар хандадаг дээрэһээ нютагайнгаа эрхэ байдалые, наукын түрүү арга методые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ажалдаа зүбөөр хэрэглэжэ, Иокенф Иванович жэлһээ жэлдэ амжалта туйлана. Жэшээлхэдэ, 460 эхэ хонидһоо 442 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлээ.

Нүхэр Осколков һүүлэй жэлнүүдтэ хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлдэг, тиигэжэ үбэлэй һаранuудта хонидоо хурьгалуулдаг, һубайрха гарзалха ябадалыень усадхадаг байна. Энэ хүдэлмэрие Иокенф Иванович өөрөө ябуулдаг. Тиимэһээ нёдондо искусственна аргаар үрэжүүлэгдэһэн 310 хонидһоо 310 хурьгад абтаа һэн.

Хонишод юрэнхыдөө үбэлэй, зунай хоёр байранuудтай байдаг. Тэрэ байранuудайнгаа дэргэдэ хонидоо адуулдаг. Иокенф Иванович колхозойнгоо правленитэй хэлсэжэ, үшөө нэгэ намарай байра бии болгоо. Мүнөө тэндээ хонидынь байдаг. Үбэлэйнгөө байрын хажуудахи бэлшээридэ хонидоо хурьгалха багтань адуулха юм.

Отарын бүхы хонид дундаһаа дээшэ шадалтай. Энэ хадаа зундаа зүбөөр адуулһанай аша үрэ мүн. Хонидой бэлшээри тиимэ һайн бэшэ байгаа, тиимэһээ хонид хүсэд сададаггүй һэн. Тэрэниие ажаглаад, хонишон Осколков колхозойнгоо правленидэ зелёнко эрижэ хандаа һэн. Тиигэжэ 3 га зелёнкын талмай отарадань үгтэһэн байгаа. Зелёнко дээрэ хонидоо адуулжа, искусственна үрэжүүлгын болотор таргалуулаа.

Мүнөө тарянай поли дээрэ хонид ябана. Мүн уһалалгын газар дүтэхэн бии. Бэлэдхэгдэһэн үбһэ тэжээлээ арьбалхын тула январь гаратар хонидоо эндээ адуулха гэжэ Иокенф Иванович шиидэнхэй.

Олон жэлэй дүршэлтэй хонишон үглөөгүүр хонидоо нэгэ хоёр час тухай хагданда бэлшээтээд, тарянай полидо гаргадаг. Тэндээ 2—2,5 час ябуулаад абаашажа уһалдаг. Саашадаа мүн лэ иигэжэ бэлшээреэ һэлгүүлжэ байдаг.

Хонид үдэшэниинь хоёрдохёо уһалагдадаг, һүниндөө газаа хаалгатай хонодог. Нүхэр Осколков хонидые дулаан байрада байлтаха дурагүй юм.

Иокенф Иванович хонидтоо дабһа эдюулжэ байдаг. Дабһаар хонид дуталдабал нооһониинь унажа эхилдэг. Тиимэһээ дабһагүй байхадаа табан километрын хужартай газарта хонидоо / үдэр бүри абаашадаг.

Хонидойнгоо бэлшээлгэ, харууһалгые һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар хонишон Осколков нютагай үүлтэрэй хонидһоо тус бүринь 1,6 килограмм нооһо энэ жэлдэ хайшалаа.

Ажахын шэнэ жэлдэ бүришье һайн амжалтануудые туйлахын тула Иокенф Иванович тэмсэжэ байна. Мүнөө 540 хонид искусственна аргаар үрэжүүлэгдээ. Бүхы отарын хонид тобир тарган, хүсэ һайнтай.

Иигэжэ ахалагша хонишон И. И. Осколков бүхы хүсэ шадабаряа малажалда элсүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишон И. И. Осколков.

В. Богданов.

Шасарганаагай баян ургаса

Сэлэнгын аймагай Химнэ голой хоёр эрьеэр шасарганаагай баян ургаса жэл бүри гарана. Эдеэ хоолой зүйл буйлуулдаг Сэлэнгын комбинат эндэ жэл бүри шасарганаа ехээр бэлэдхэдэг юм. Энэ комбинадта ажалладаг Аюша Будаевич Чимитцыренов түрүүшүүлэй нэгэн болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай хүдэлмэришэн А. Б. Чимитцыренов шасарганаа бэлэдхэжэ байна.

И. Денисовэй фото.

Һү ехээр һаана

Ажахын үнгэрһэн жэлдэ Ториин аймагай «Улаан-Бургалтай» колхозой малшад адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар нилээдгүй амжалта туйлаа. Эндэ нэгэ үнеэнһээ дунда зэргээр 576 литр һүн, 1955 онойхидо орходоо 116 литрээр үлүү һаагдаа.

Түрүү гүүртэнүүдэй һаалишад бүришье ехэ һү һаагаа. Жэшээлхэдэ, Хара-Үбэсэнэй гүүртын малшад үнеэнһээ дунда зэргээр 933 литр, ахалагша һаалишан Меньшикова 1110 литр һү һааһан байха юм. Р. Дондуковагай даадаг гүүртынхид мүн лэ һайнаар хүдэлөө. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо колхоз 50,6 мянган литр һү ехээр һааһан байна. Энээнэй ашаар гүрэндэ һү тушааха түсэб сентябриин 20-до, һү худалдалгын түсэб болзорһоонь урид дүүргэгдээ. Мүнөө колхоз түсэбһөө гадуур һү худалдана...

Хонидой тоо толгой ажахын жэлдэ 2 мянган толгойгоор олошороо. 1955 онойхидо орходоо 51,2 центнер ехэ ноһон хайшалагдаа. Тиигэжэ 164,14 центнер ноһон гүрэндэ түсэбһөө гадуур тушаагдаа.

Мяха тушаалгын түсэб дүүргэгдэжэ байна.

Д. Очиров.

Нэмэлтэ түлбэри

Ажахын жэл дүүрээд, малажал хүгжөөлгын дүнгүүд колхоз бүхэндэ гаргагдажа байна. Иимэ дүнгүүд һаяхан Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо гаргагдаба. Тэрэнэй үндэһөөр малажалай фермэ, гүүртэнүүдэй түрүү хүдэлмэрилэгшэд ажалай нэмэлтэ түлбэри абаха болоо.

Хоёрдохи комплексно бригадын түрүү хонишод Дмитрий Урусов 13 толгой хони, Александр Игумнов 11 толгой хони нэмэлтэ түлбэридэ абахань. Гурбадахи комплексно бригадын хонишод Гарма Цыдыпылов—5 хони, Болот Чагдуров—4 хони, мал бэлшээн таргалуулдаг гүүртын адуулагшан Самбу Занданов—2 үхэр, мал харууһалагша Цырен Будаев—2 үхэр абаха болоо. Һаалишан Нимасу Ванчикова 273 литр һү нэмэлтэ түлбэридөө абаба.

Бүхы колхоз соо 140 хонин, 10 үхэр, 2162 литр һүн нэмэлтэ түлбэридэ үгтэхэ байна.

П. Цыдыпылов.

Театрын сезон эхилбэ

Ленинэй ордентэ Бурят-Монголой Гүрэнэй оперо ба баледэй театрын коллектив Н. Римский-Корсаковай «Снегурочка» гэжэ оперо шэнээр табижа, өөрынгөө сезон захалба.

Римский-Корсаков энэ өөрынгөө оперые ородой агуу ехэ драматург Островскиин зохёоһон үльгэрэй сюжедээр найруулан бэшээ. Энэ оперо түрүүшынхеэ 1882 оной январиин 29-дэ Петербургда Мариинска театрта амжалтатайгаар табигдажа, суурхаһан юм. Тэрэ тэһээр харагшадай эгээн дуратай зүжэгынь болонхой.

Зүжэгэй гол рольнуудта: Дед Мороз—БМАССР-эй арадай артист Б. М. Балдаков, Берендей хан—Н. М. Бесстрашнов, Бермята—Д. Д. Дутаров, Весна-Красна—БМАССР-эй габьяата артистка — О. Н. Фурс, Снегурочка басаган — Н. К. Петрова, Бобыль-Бакула—БМАССР-эй габьяата артист—Т. С. Карпов, малшан Лель — БМАССР-эй габьяата артистка В. Д. Лыгденова, Мизгирь—В. Э. Бамбацыренов ба бусад хабаадалсана.

Зүжэгые СССР-эй арадай артист Г. Ц. Цыденжапов, театрын режиссер, БМАССР-эй арадай артист Е. И. Кончевский гэгшэд найруулан табяа. Хүгжэмыень дирижер В. В. Маймескул хүтэлбэрилнэ, БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, уранзураашa А. И. Тимин сценыень гоёон шэмэглэһэн байна.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ООН-эй Аюулгүйн Соведтэ Суэцкэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ октябриин 13-да дүүрээ. Тэрэ зүбшэн хэлсэлгэ США-гэй, Англиин болон Франциин политикада ямаршье хубилалта хэбэгүй. Эдэ оронууд Суэцкэ каналые хариин капиталистическэ монополинуудай хиналта ба зонхилолго доро табиха гэһэн зорилгоһоо арсаагүй байна. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тулада тэдэ империалистическэ гүрэнүүд Египедтэ эсэргүү экономическа, дипломатическа ба сэрэгэй баалалта хэрэглэнэ.

Англи, Америкын дипломадууд Египедые баадхаха элдэб арга бэдэржэ, Египедэй зүүн-хойто хилэ дээрэ түгшүүрилтэй байдал тохёолдуулхые, арабска бусад оронуудтай Египедэй харилсаа муудуулхые оролдоно. Жэшээнь, тэдэ дипломадууд Иорданида зэбсэгтэ добтолго эмхидхэхэ һанаашалга гаргана.

Һүүлшын жэлэй туршада Иордани Англиин гарһаа мултарха хэрэгтээ зарим тэды амжалта туйлаа. Англиин генерал Глабб гэгшые арабска легионой командалагшын тушаалһаа Иорданиин правительствын гаргаһан ябадал илангаяа ехэ удхашанартай байгаа. Иордани дотор империалистнуудта эсэргүүсэн тэмсэгшэдэй хүсэниинь, Иорданиин правительствын гадаадын политикада тэдэ тэмсэлшэдэй үзүүлдэг нүлөөнь ехэ болоо. Энээнэй ашаар һүүлэй һаранuудта Египедтэй, Саудовско Арави ба Сиритэй Иорданиин тогтооһон холбоо барисаан улам бэхижэжэ байна. Эдэ оронууд Багдадска пактда эсэргүүсэн тэмсэнэ.

Суэцкэ асуудалаар бэрхэтэй байдалай тохёолдохо үедэ Англиин дипломадууд, нэгэдэхеэр, Иорданида Англиин үзүүлдэг нүлөөе дахин ехэ болгохо, хоёрдохёор, арабска оронуудые хоорондоһь эбгүй болгожо, тэдэнэй анхаралые Суэцкэ каналһаа һамааруулан холодуулха, гэһэн түсэб зохёогоо. Энэ түсэб зохёогшодой ямар зорилготой байһые удаадахи баримтанууд харуулна.

Сентябриин тэнгэһээ эхилээд, Израилиин зэбсэгтэ хүсэнүүд Иорданиин хилэ шадархи газарнуудта ехээр добтолдог болоһон байна. Тэдэ добтолгонуудтань олон мянган солдадууд хабаадалсадаг, танкнууд, самолёдууд хэрэглэгдэдэг болоо һэн. Иорданиин байдал улам бүри аюултай боложо байгаа бэлэй. Англи Иорданиие «үмөөрһэн» хэбэр үзүүлжэ, туһаламжа эрижэ Ирагта хандахыень Иорданиин правительствода дурадхаа һэн. Тиихэдэнь Иорданиин правительство Ирагтай хэлсээ хэжэ эхилээ һэн. Бидэ сэрэгэй талаар туһаламжа үзүүлхэбди, энээнэймнай түлөө таанар «Египедэй тала баримталдаг» ажал-ябуулагшадые армиһаа зайсуулха, «Багдадска пактда эсэргүүсэн тэмсэдэг партинууд болон организацинуудые хоримжолхо гэжэ Иорданиин правительствоһаа эрибэ. Һаяын үдэрнүүдтэ Ирагай сэрэгүүд Иорданиин газарта дайлан орохо, энээнииень США Англи хоёр һайшааха байна гэжэ Америкын хэблэл октябриин 11-дэ Иордани Ирак хоёрой хэлсээнүүдэй дүүрэхые хүлеэнгүйгөөр мэдээсээ һэн.

Договорой ёһоор, Ирак хадаа Иорданиин союзнигынь мүн, тиимэһээ Израилиин добтолоо һаа Иорданида туһалха уялгатай юм. Энэ ушарһаа туһа эрижэ Ирагта ниин хандаһаниинь гайхалт юм. Зүгөөр Иорданида, мүн лэн арабска бусад оронууд шээлтэй юумэниинь юуб гэб хадаг Багдадска пактда хаб даг, Ирагай правительство Англиин үгэ доро ябадаг. гадна, багдадай зонхилхы бү далнууд Иорданиие Ираг дүүлхэ гэжэ үнинэй һанажа Ирагай феодалнуудай энэ Англиин империалистнууд дэмжэдэг байха юм.

Ирагай сэрэгүүдэй Иорда зар дээрэ оруулагдажа байһан тухай мэдээсэлнүүд ска бусад оронуудые, нэн Египедые ехээр сошордуул ойлгосотой.

Арабска олониитэ зоной хүсэлые хараадаа абажа, Ио правительство Ирагай сэ Иорданида дары оруулха зүбшөөлөө үгэхэһөө арсаа. бэшье, Ирагай сэрэгүүдэй И да оруулагдаха аюул үшөө суулагдаагүй байһаар. Тусх дээсэлнүүдэй ёһоор, Ирагай Иорданиин хилэ шадар сугл даха, Израилиин дахин һаа, тэдэ сэрэгүүд Иордани вительствын гүйлтаар И газар дээрэ дары ору гэжэ Ирак Иордани хоёр ойлголсоһон байна.

Иордани дотор Англиин дэй бэелүүлэгдэхэ ябадалы туулһан шалтагаануудай н Англиин Франциин шунахай зүрилдөөнүүдтэй холбоот Франциин империалистнууд өөһэдынгөө «тусхай нүлөөд гахаяа мүнөөшье хүрэтэр һээр.

Баруун гүрэнүүдэй лагер периалистическэ зүрилдөөн доошье шалтагаануудһаа Хэрбээ Египет Суэцкэ «уласхоорондын хиналтад хэеэ зүбшөөрөө һаань, кана тэлбэрилхын тула нэгэдэл ха хүсэлтэй байһан тухайга гэй нефтиин монополинууд риин эхеэр мэдүүлээ һэн. Ф империалистнууд энэ т Суэцкэ каналай түрүүшын французска компаниин «эр ли бусаар хаһаха» гэһэн пецуудай һэдэлгэ гэжэ Иимэрхүү зүрилдөөнүүдэй нэгэ жэшээ харуулая. Итал вительство Суэцкэ каналаа янска суднануудай ябаһана татагдадаг түлбэриие «кана лэгшэдэй нэгэдэлэй» кассад хаһаа арсана. Итали энэ т Египедэй засагаархидта т хүсэнэ. Энэ хүсэлынь Египе гүү империалистнуудай « фронтые һуларуулна».

Империалистнуудай лаге лодог зүрилдөөнүүд ба алгасаанууд Египедтэ зох юумэ боложо үгэнэ, тиин Египедэй дипломадууд гэжэ лаб оролдохо байна. энэ ушар тэмсэлые Египе туһада тансаараа шиидхэж тиимэ ехэ эрхэ нүхэсэл б Бүхы дэлхэй дээрэхи оло ханинарайнгаа зүгһөө дэм египет арад шанга зоригт нэгэдэлтэй байгаа һаа, им стнуудай хорото түсэбүүды лан, буруу һүргэжэ шадах

И. БЕ

Башкир арадай хатарай ансамбль

Башкир арадай хатарай ансамбль һаяхан манай республикада ерэжэ, Улан-Удэ городто хэдэн концерт харуулба. Тус ансамблиин тогтоһонһоо хойшо 15 жэл үнгэрөө. Энэ үе соо ансамблиин артистнууд (хүтэлбэрилэгшэнь РСФСР-эй ба БАССР-эй габьяата артист Файзи Гаскаров) мэргэжэл шадабаряа хүгжөөхэ, республика доторһоо гадна, мүн бүхы Советскэ орон соо мэдээжэ болонхой.

Нёдондо жэл аяар холын урда орон — хани барисаата Вьетнамай Демократическа Республика ошожо, өөһэдынгөө мэргэжэл шадабариие харуулха ехэ зол Башкирай ансамбльда тудаһан юм. Тэндэ һара хахадай турша соо байжа, вьетнам зондо 24 концерт харуулаа. Мүн вьетнам арадай искусствотай танилсажа, репертуараа баяжуулаа. Жэшээнь, улан-удынхидтэ вьетнам арадай «Лао» гэжэ хатар харуулагдаба. Таряашад баян ургаса хуряаһанайнгаа һүүлдэ «барайгарай-һайндэрөөр» иимэ хатар наададаг юм. Ансамблиинхид энэ хатар наада табихадаа, тэрэнэй национальна шэнжэ түхэлые, онсо илгаае һайнаар харуулха гэжэ оролдоно. Тиимэһээ, дарлалта мүлжэлгэһөө мултарһан сүлөөтэ таряашадай жаргалта ажал элеэр харагдана.

Залуушуулай болон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн IV фестивалиин лауреат, РСФСР-эй габьяата артист Мохамед Идрисовые концерт харагшад һонирхолтойгоор угтаа. Нугархай уян хүдэлэсэтэйгөөр наадажа, хүхюу шог гаргажа, «Банк» гэдэг национальна хатар һайнаар харуулаа. Энэ артистын хатар наадаһаниинь, мүн хүдэлсэнь, заримдаа хатараа дагуулжа абяа гаралганъ һайса бэлдэгдэнхэй, үнэхөөрөө национальна шэнжэтэй байна. Мохамед Идрисов тус ансамблиин эгээн шадабаритай, бэрхэ артист гэжэ һанагдана. Энэ артист хани барисаата Энэдхэг орон ошожо, бусад советскэ артистнуудтай хамта концертнүүдые харуулһан байха юм.

«Осту ган» («гурбан ахадүүнэр») гэжэ хатар һонирхолтой. Эндэ эдир залуу, дунда наһанай ба үбгэжөөл — нимэ гурбан ахадүүнэрэй хатар наадан харуулагдана. Тэдэнэр наһанайнгаа зэргээр, хаба шадалаараа хатаралдана. Тиимэһээ, тус бүридөө тусхай шэнжэтэй. Энэ хатарые артистнууд Идрисов, Фахрутдинов, Исмаилов гурбан наадана. Тэдэнэрые хүн зон һайшаалтайгаар угтаа.

Залуу артистка Зиляра Аюповагай наадаһан «бишбармак» гэжэ хатар, артистнар Рауле Хазиева Хизбуллат Зубайдуллин хоёрой наадаһан «хани барисаан» гэжэ хатар зондо һайшаагдаа. Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн IV фестивалиин лауреат Анвар Фахрутдинов татар джигидэй (моритой хүнэй) хатарые һайнаар харуулба. «Курай» гэжэ (жэмбүүрээр) артист Янгали Вахитов арадай дуунуудай аялгануудые шадамараар дуулуулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Гульназира» гэжэ горно-башкирска национальна хатар гүйсэдхэгдэжэ байна. **С. Доржиевай фото.**

Тус ансамблиин концерт хараад байхадаа, башкир хатар илангаяа һайнаар табигдана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Теэд «Бонульми» гэжэ чуваш хатар, мүн марийска хатар национальна шэнжэ түхэлгүй болошоо. Гэбэшье, ансамблиин табиһан ород хатарнууд яһала һайн, һонирхолтой байба.

Башкир арадай хатарай ансамбль Алас Дурна зүгөөр ябаад, Сибириин городуудаар гастролёо үргэлжэлүүлһээр. Саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахыень энэ ансамбльда хүсэнэбди.

А. Плишкина.

Вьетнамдахи байдалые түгшүүри болгохо гэһэн шэнэ һэдэлгэ

ХАНОЙ, октябриин 20. (ТАСС). Сайгон руу өөһэдынгөө самолёдуудые болон сэрэгэй корабльнуудые сэрэгэй парадта хабаадалсахынь тула эльгээхыень Урда Вьетнамай засагаархид СЕАТО-да (Зүүн-Урда Азиин сэрэтэй бүлэглэл.—**Ред.**) хабаадагша хэдэ хэдэн оронуудта һаяхан дурадхаа гэжэ сайгонско радио мэдээсээ. Тэрэ парадынь октябриин 26-да үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. США, Англи, Франци гурбан «энэ уряалыень хүлеэн абаба», өөһэдынгөө корабльнуудые Урда В эльгээхэнь гэжэ мэдээсэл со дэнэ. Энээнһээ гадна Англи хабаадалсахынь тула хэд реактивна истребительнүүд гээхэ байна.

Эдэ ябуулганууд болб нэгэдүүлхын түлөө Урда Вь хидай хэдэг тэмсэлые һул Вьетнамдахи байдалые б болгохо һэдэлгэ мүн гэжэ В Демократическа Республик ниитэ зон тоолоно.

Президент Эйзенхауэрэй Портленд хэлэһэн һунгуулиин урда тээхи үгэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 20. (ТАСС). США-гэй президент Эйзенхауэр октябриин 18-да Портлендтэ (Оремгон штадта) һунгуулиин урда тээхи үгэ хэлээ. Тиихэдээ водородно зэбсэг туршалгые болюулха тухай Стивенсоной оруулһан дурадхалые шүүмжэлээ. Стивенсон бол зидентын тушаалда демок партиһаа дэбжүүлэгдэһэн мүн. США-гэй политикань рэглэхэ ябадалые үндэһэ ёһотой гэжэ Эйзенхауэр м

Бундесрат сэрэгэй алба хэхэ болзор тухай хуулиие һайшаагаа

БОНН, октябриин 19. (ТАСС). Баруун Германиин армида 12 һарын болзорой алба хэхэ тухай хуулиие мүнөөдэр Бундесрат (ФРГ-гэй парламентын хоёрдохи палата) түрүүшын уншалгын ёһоор һайш жэ ДПА агентство мэдээс

Редактор Д. Л. ЛОБ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00897. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак.